

Συμβουλίου της Επικρατείας: 478/89 Τμήμα Α
Πηγή: Ε.Δ.Κ.Α. ΛΒ/90, σελ. 273

Ατύχημα είναι εργατικό και οσάκις συνέβη εντός κατοικίας που παρεχωρήθη από εργοδότη σε μισθωτό. Περίπτωση εργαζομένου στην Τυνησία ο οποίος απεβίωσε συνεπεία ασφυξίας, από διαφυγή υγραερίου στο λουτρό του, όπου εισήλθε ευθύς μετά την εργασία, για καθαρισμό. Μειοψηφία ότι κάθε ατύχημα κατά τον καθαρισμό, που επιβάλλεται από τη φύση της εργασίας, είναι εργατικό ανεξαρτήτως χώρου.

Πρόεδρος: Χρ. Φατούρος

Εισηγητές: Ελ. Τσούμπα

Δικηγόροι: Δ. Μαργέλλος, Θ. Ζήγρας

Επειδή εκ του συνδυασμού των διατάξεων των άρθρων 8 παρ. 4 και 34 παρ. 1 του Α.Ν. 1846/1951 «περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων» (φ. 179 Α') προκύπτει ότι, ως εργατικόν ατύχημα δια την αναγνώριση συνταξ. δικαιώματος χωρίς την συμπλήρωσιν των καθοριζομένων εις άλλας διατάξεις του αυτού νόμου ημερών εργασίας, θεωρείται παν βίαιο συμβάν, το οποίο προκάλεσε αναπηρία ή τον θάνατο του ησφαλισμένου, εφ' όσον επήλθε κατά την εκτέλεση της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής και τελεί εις αιτιώδη -άμεσον ή έμμεσον - προς αυτή σύνδεσμο. Ως δέχεται δε περαιτέρω η κρατήσασα εις το Δικαστήριον άποψη, ως εργατικό ατύχημα θεωρείται, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, και το βίαιο συμβάν, το οποίο επήλθε κατά τον αμέσως μετά την λήξη της εργασίας καθαρισμό του εργαζομένου εις τις προς τούτο διατιθέμενες από τον εργοδότη εγκαταστάσεις, λόγω βλάβης ή κακής λειτουργίας αυτών, οσάκις το είδος, η φύση και οι εν γένει συνθήκες, υπό τις οποίες ο εργαζόμενος παρέχει την εργασία του, επιβάλλουν τον αμέσως μετ' αυτήν καθαρισμό τούτου ως αναγκαίο μέτρο προσωπικής υγιεινής. Εξ άλλου, εργατικόν ατύχημα υφίσταται, κατά την αυτή κρατήσασα άποψη, και οσάκις το προκαλέσαν τον θάνατο ή την αναπηρία του ασφαλισμένου βίαιο συμβάν επισυνέβη εντός της κατοικίας αυτού συνεπεία βλάβης ή κακής λειτουργίας των εγκαταστάσεων αυτής, εφ' όσον όμως η κατοικία παρεχωρήθη εις τον ασφαλισμένο από τον εργοδότη του ως αντάλλαγμα της παρεχομένης εις αυτόν εργασίας κατά τους όρους της εργασιακής συμβάσεως. Αν και κατά την άποψη ενός μετ' αποφασιστικής ψήφου μέλους του Δικαστηρίου, εις την οποία προσεχώρησε και ένας εκ των Παρέδρων, εις την περίπτωση κατά την οποία η φύση και το είδος της εργασίας επιβάλλουν τον αμέσως μετά την παροχήν αυτής καθαρισμό του εργαζομένου ως μέτρον στοιχειώδους υγιεινής, παν βίαιο συμβάν επερχόμενο κατά την διάρκειαν του καθαρισμού, συνιστά εργατικό ατύχημα, ανεξαρτήτως του αν ο καθαρισμός γίνεται εντός του εργασιακού χώρου ή εκτός αυτού.

Επειδή, εν προκειμένω, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εδέχθη τα εξής: Ο σύζυγος της αναιρεσειούσης Λ.Κ., ασφαλισμένος του Ι.Κ.Α., απεβίωσε την 5.7.1980 εις την πόλη Γκαμπέζ της Τυνησίας, ένθα ειργάζετο ως χειριστής πλωτού γερανού, με εργοδότην την εταιρεία, η οποία είχε αναλάβει την εκτέλεση λιμενικών έργων εις την Τυνησία. Ειδικότερον, ο θάνατος του συζύγου της αναιρεσειούσης επήλθε την 21.30' τοπικήν ώραν εις το λουτρό της κατοικίας του, την οποίαν είχε μισθώσει η εργοδότην εταιρεία. Συμφώνως δε προς την από 7.7.1980 έκθεση αυτοψίας, την οποίαν συνέταξε αρμόδιος ιατρός του νοσοκομείου της ίδιας πόλεως, τον θάνατον προκάλεσε ασφυξία. Η ήδη αναιρεσειούσα εις την υποβληθείσα εις το Ι.Κ.Α. την 19.3.1984 δήλωση ατυχήματος, το οποίο είχαν ήδη δηλωθεί εις την αρμόδια ελληνική προξενική αρχή την 7.7.80, ανέφερον ότι ο θάνατος του συζύγου της επήλθε "... μόλις είχε τελειώσει την εργασία του, είχε πάει στο σπίτι, ενοικιασμένοι από την εταιρεία του και έπαιρνε το μπάνιο του". Ο Διευθυντής του Υπ/τος Ι.Κ.Α. πλατείας Συντάγματος εχαракτήρισε δια της υπ' αριθμ. 154/1986 αποφάσεώς του το θανατηφόρο ατύχημα, το οποίο συνέβη εις το σύζυγο της αναιρεσειούσας ως εκτός εργασίας, διότι τούτο επήλθε εκτός χώρου εργασίας, εις την κατοικία του ασφαλισμένου την 21.30' μ.μ. από ασφυξία συνεπεία διαρροής υγραερίου από συσκευή θερμάνσεως. Η ως άνω απόφαση επεκυρώθη δια της υπ' αριθ. 356/1956 αποφάσεως της Τ.Δ.Ε. του ίδιου Υποκαταστήματος, κατά της οποίας η αναιρεσειούσα άσκησε προσφυγή.

Το Διοικ. Πρωτοδικείο έκρινε με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, ότι το θανατηφόρο ατύχημα, το οποίο συνέβη εις το σύζυγο της αναιρεσειούσης δεν ήτο εργατικό, δοθέντος ότι η μοναδική σχέση μεταξύ του θανάτου και της εργασίας αυτού ήτο ότι το ενοίκιο της κατοικίας, εις το λουτρό της οποίας απεβίωσε, κατέβαλε η εργοδότην εταιρεία. Περαιτέρω, εις την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση αναφέρεται ότι το γεγονός αυτό και μόνον δε συνιστά την απαιτούμενην από το νόμο συνάφεια προς την εργασία, ώστε το

προκαλέσαν τον θάνατον του συζύγου της αναιρεσειούσης ατύχημα να θεωρηθεί ως εργατικό, ενώ, εξ άλλου, ούτε το γεγονός ότι η εργοδότηρια εταιρεία κατέβαλε εις τους κληρονόμους του αποβιώσαντος το ποσόν των 2.000.000 δραχμών ως αποζημίωσιν εξ εργατικού ατυχήματος αρκεί δια τον χαρακτηρισμόν του ανωτέρω ατυχήματος ως εργατικού. Ούτως, όμως, έχουσα η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση παρίσταται, κατά την ομόφωνο γνώμη του Τμήματος, ανεπαρκώς ητιολογημένη, διότι, εν πάση περιπτώσει δεν εξετάζει καθόλου κατά την κρατήσασα άποψη, εάν η κατοικία, μέσα στην οποία συνέβη, κατά τα γενόμενα δεκτά από το Δικαστήριον της ουσίας, το ατύχημα, είχε παραχωρηθεί στον θανόντα από την εργοδότηρια εταιρεία, κατά τους όρους της εργασιακής συμβάσεως, ως αντάλλαγμα της παρεχομένης εργασίας του (μη αρκούσης της απλής βεβαίωσης, ότι το διαμέρισμα ήτο ενοικιασμένο από την εταιρεία), ή, κατά την μειοψηφούσα άποψη, εάν εν προκειμένω το είδος και η ειδικωτέρα φύση της εργασίας επέβαλλε τον άμεσο μετά την λήξιν αυτής καθαρισμό του εργαζομένου ως μέτρο στοιχειώδους προσωπικής υγιεινής.

Επειδή, το Τμήμα κρίνει ότι, λόγω της σπουδαιότητας του ανακύψαντος ζητήματος ως προς την ύπαρξη ή όχι αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ εργασίας και ατυχήματος εν προκειμένω, η υπόθεσις πρέπει να παραπεμφθεί εις την επταμελή σύνθεση του Τμήματος, συμφώνως προς την διάταξη του άρθρου 14 παρ. 5 του Ν.Δ. 170/1973, (φ. 229 Α'), όπως αυτή τελικώς αντικατεστάθη με το άρθρον 1 παρ. 6 του Ν. 1470/1984 (φ. 112 Δ') ήδη άρθρο 14 παρ. 5 του Π.Δ. 18/1989 «Κώδ. διατάξεων νόμων για το Συμβ. Επικρατείας» (φ. θ Α') οριζομένης ως εισηγητού της Παρέδρου Ελ. Τσούμπα-Δαρζέντα.

ΣΧΟΛΙΟ

Πρέπει να τονισθεί ιδιαιτέρως η ευαισθησία την οποία δεικνύουν και οι δύο ως άνω απόψεις για την διεύρυνση της έννοιας του εργατικού ατυχήματος με πολύ σωστά κοινωνικά κριτήρια. Είναι συχνό το φαινόμενο ιδίως των εργαζομένων σε εργασίες που λερώνουν, να προσπαθούν να βρουν εκεί κοντά νερό σε βρύση, αυλάκι, ποτάμι ακόμη και θάλασσα για να πλυθούν. Ενόψει τούτου ίσως θα έπρεπε πράγματι, ανεξαρτήτως χώρου που συνέβη το ατύχημα, να προστατεύονται οι περιπτώσεις αυτές, αφού πρόδηλη είναι η σχέση του ατυχήματος τους με την εργασία.